

Abans ho deien així:
la qüestió és ser
ministre, encara que
sigui de Marina.
Diverses són les claus
que han portat el
mallorquí Jaume Matas
al Ministeri de Medi
Ambient, i d'altres són
les que l'hi mantenen,
tot i passar amb més
pena que glòria,
a l'espera de ser
candidat balear el 2003.

Jaume Matas, en una estratègia d'imatge dissenyada des del Govern central, va ser nomenat ministre de Medi Ambient com a pas previ d'una possible tornada al Govern balear.

Ministre, encara que sigui de Marina

L'entrada de Jaume Matas al flamant consell de ministres del José María Aznar de la majoria absoluta del 12-M de 2000 no es podia qualificar d'imprevisible o inesperada, però sí de dubtosa. El mes d'abril de l'any passat va fer fortuna en el quadern blau en què el líder dels populars espanyols tenia apuntats, segons assegurava, els seus futurs ministres. Matas era al quadern, però per ocupar una cartera tova de l'executiu central. El cap de l'executiu va tenir en compte la "desgraciada conxorxa" que, contra ell, va significar el Pacte de Progrés que el va derrotar al capdavant del Govern Balear.

L'expresident és un polític ben valorat per Aznar i fer-lo ministre era una bona manera de mantenir-lo en primera línia de foc perquè intentés el 2003 descavalcar el Pacte balear, una de les fórmules de govern que més critica el PP en clau del seu ja famós "barullo" en què es barregen nacionalistes i socialistes.

Fa un any a Madrid hi havia la certesa que el PP tenia dissenyada una estratègia que, usant com a plataforma els respectius ministeris, preparava els candidats les eleccions autonòmiques. Josep Piqué ho havia de provar a Catalunya, Celia Villalobos a Andalusia, Mariano Rajoy a Galícia l'any 2005 i Jaime Mayor Oreja a Euskadi de forma imminent.

Un exemple de la provisionalitat que viu Matas a Madrid és que la seva residència és la mateixa seu del Ministeri de Medi Ambient

L'aclaparadora derrota de l'exministre de l'Interior en mans del PNB el 13 de maig, els temors de Piqué, la catàstrofe contínua de Villalobos i la insistència de Rajoy per postular-se com a successor d'Aznar potser han frustrat de moment aquesta operació global, però en la seu popular del carrer de Gènova, a Madrid, aposten fort que serà Matas qui s'enfrontarà a Francesc Antich d'aquí a dos anys. No podrà, doncs, escapar-se'n com han fet altres companys seus de partit.

Finalment Aznar li va adjudicar la cartera de Medi Ambient. Un departament en què no havia de ser massa difícil passar positivament desaparegut o millorar la gestió de la històrica dirigent de la dreta espanyola Isabel Tocino, que, amarada en llàgrimes el dia de la pressa de possessió, va passar el testimoni al mallorquí.

Matas tenia un gran repte, el Pla Hidrològic (PHN), que s'ha convertit en el seu gran maldecap i, a l'hora, en la millor garantia de continuïtat. El cas Formentera va fer que el curs passat l'oposició situés el ministre de Medi Ambient en el seu punt de mira. Els atacs rebuts per la tupinada electoral i les sonores protestes que, a la conca de l'Ebre, ha aixecat el PHN, han fet que el ministre acabí reforçant la seva posició.

Per al gener de l'any vinent, quan el PP celebrarà a Madrid el seu congrés en clau successòria per la Moncloa, es

preveu que Aznar dugui a terme una reestructuració al seu govern aprofitant la nova redistribució d'equilibris al partit. Matas era un dels ministres amb què s'especulava en el ball de noms, però Aznar sembla que ha descartat destituir-lo per dos motius. El primer, perquè està convençut que pot guanyar les eleccions al Pacte recolzant-se en la plataforma pública del Ministeri; i, el segon, perquè fer-ho seria assumir responsabilitats polítiques pel cas Formentera i qüestionar públicament la cara pública del PHN, que el PP ha defensat a capa i espasa, més tenint en compte la divisió que va generar al PSOE pel suport que hi van donar, en el marc del Consejo Nacional del Agua, Extremadura i Castella-la Manxa. Sembla que al gener, o a molt tardar al febrer, podrien córrer una sort ben diferent el titular de Foment, Francisco Álvarez Cascos —que ha refredat fins extrems inimaginables les seves relacions amb Aznar— o el d'Hisenda, Cristóbal Montoro, molt tocat per les vicissituds del cas Gescartera. El president podria “oferir un cap a l'oposició” per salvar Rodrigo Rato.

El ministre balear ha comptat històricament amb la protecció del president del País Valencià, Eduardo Zaplana, un dels pares espirituals del PHN. El baró popular sempre ha estat un dels seus principals valedors davant la cúpula estatal del PP. Fruit de la confiança mútua, Matas s'ha envoltat al Ministeri d'un equip en què sobresurt la presència valenciana. Els més destacats són la secretària general del Ministeri, Carme Martorell, i el seu cap de gabinet, Jorge García Reig, que va substituir Javier Mato, dimitit arran del cas Formentera.

En tot cas, Matas no descuida les seves preferències per la política balear, i mostra del seu pas provisional pel Ministeri és que a la seva seu té fixada encara la seva residència, en un símptoma clar de la provisionalitat del seu pas per la política espanyola. I no s'ha salvat de les crítiques. PHN i plataformes de defensa de l'Ebre a banda, al ministre balear se li critica la manca d'iniciativa en temes com el desenvolupament sostenible, la manca d'execució dels pressupostos assignats a alguns parcs naturals, el canvi climàtic o la posada en marxa definitiva

de la Fundació per a la biodiversitat que Tocino va projectar amb seu a Sevilla i que, de moment, té un funcionament que el seu principal marcadore, el portaveu socialista a la comissió de Medi Ambient del Congrés dels Diputats, l'aragonès Víctor Morlán, titlla d'“atípic”.

Darrerament l'oposició li ha criticat la poca preocupació pel desenvolupament sostenible. De fet, l'única iniciativa del seu ministeri en aquesta àrea ha estat la convocatòria d'un concurs públic per adjudicar una campanya publicitària valorada en 8.000 milions de pessetes. Però aquesta campanya ni tan sols s'ha adjudicat, ja que des del mes de març s'ha anat prorrogant el concurs públic.

Morlán considera que Matas sembla “a simple vista fi” però en la gestió que ha fet del PHN “ha optat per la bronca amb l'únic objectiu d'aconseguir rèdits electorals”. I també des de l'oposició, el diputat d'ERC Joan Puigercós ha fet causa de la defensa de l'ecotaxa. El republicà considera que Matas no ha aconseguit cap suport dels que ha buscat a Europa per al PHN, mentre que l'ecotaxa sí que ha aconseguit suport exterior, com ara el del Govern alemany. En aquest sentit titlla de “tristament paradoxal” que el titular de Medi Ambient destaqui “pel seus atacs a una mesura de caràcter ecològic”.

Matas, que ha aprofitat la plataforma del Ministeri per atacar una de les principals apostes del Pacte de Progrés, l'ecotaxa, s'ha intentat promocionar a Madrid, però el baix relleu del seu ministeri un cop esmorteïda la polèmica del PHN li ho ha impedit. Bona prova és el que va passar fa dues setmanes a Madrid. El ministre tenia programat un esmorzar amb els membres de l'Associació de Periodistes Parlamentaris al Congrés. Per desgràcia per al ministre, només l'esperaven quatre periodistes, quan habitualment acostumen a anar-hi més d'una vintena. En acabat, la presidenta de l'associació va decidir suspendre la cita a corre-cuita per evitar el mal tràngol a un Matas que no aconsegueix el relleu desitjat a Madrid, on, de moment, passa els dies amb més pena que glòria.